

და განცხადება დასაბარებლად... დასაბარებლად დასაბარებლად...

ფასი განცხადებას: ყველგან სტრეიკი პირველ ვერცხელ 16 კას, შემოხვეულ—8 კას.

„მედიკის“ ბილეთი № 227.

ივერი

თვე	მან.	კ.	თვე	მ.	კ.
12	10	—	6	—	—
11	9	50	5	—	5 50
10	8	75	4	—	4 75
9	8	—	3	—	3 50
8	6	25	2	—	2 75
7	6	50	1	—	1 50

ცალკე ნომერი—ერთი შუბრი

„მედიკის“ ბილეთი № 227

თავად კონსტანტინე მალაქიანს ძე და ქვინა ანასტასია მირიანის ძე უფრო ზუკიძენი, აცნობენ რა ნათესაობა და ნაცნობობა, რომ წლის გამოთხოვბა ასული მათის ანაიანა ელენე კონსტანტინეს ასულის გურიელისა

დანიშნულია თითხმეტს მომავალ ოქტომბრისათვის, სხობენ მობრძანდნენ სასაბუღალტრო ს. შემოკმედს უკანასკნელ გამოთხოვბისათვის.

სასწავლებელი და პანსიონი

ა. ტიერ-აკოფოვისა

შესდგება ერთი მოსამზადებელ და ოთხის გიმნაზიურ და რეალურ კლასებისაგან, რომელნიც პროგრამით შთაგრობის გიმნაზიებისა და რეალურ სასწავლებლების იმავე კლასების პროგრამებს უდრის.

ამხადებს მოსწავლეებს გიმნაზიებისა, რეალურ სასწავლებლებისა, კადეტის კორპუსებისა, იუნგის სასწავლებლებისა და სს. სასწავლებლებს.

სკოლაში ასწავლიან აგრეთვე მუსიკას, ბალეტს და ხატვას; ქართულ ზეშუბებს ქართულ ენას განსაკუთრებით მასწავლებელი ასწავლის უსასყიდლოდ.

ადრესი: განთავს ქუჩა, № 11, (გუთა შესაშე გიმნაზიის მახლობლად).

კვირას, 15 ოქტომბერს, ტფილისის სათავად-აზნაურთა ბანკის დარბაზში, დილის 11 საათზედ, მიხედვით ქართულ-დრამატულ საზოგადოების წევრთა

საზოგადოებრივი კრება

კრების საგნებია:

- 1, ანგარიში საზოგადოების წარსული წლის მოქმედებისა,
- 2, ანგარიში სარევიზიო კომისიისა,
- 3, გამგეობის მოხსენება ქართულ-თავართა შერობის იჯარით აღების შესახებ,
- 4, არჩევანი სარევიზიო კომისიის წევრთა,
- 5, არჩევანი საზოგადოების ახალ წევრთა.

(3—1)

ფელეტონი

მ. ო. ბ. რ. ბ. ა.

მ. გორგისა (შემდეგი *)

„მივიდით ქალაქ 5—ში, დავიჭირებ ჩემთვის ოთახი და ვცხოვრობდი რამდენსავე თვეს. ვიცილი ნამდვილი, რომ ჩემს „უკანონო ცხოვრებას“ თანამოავალურს არავითარი ცხოვრების სასარგებლო არა ჰქონდა და ჩემ ხარჯზედ ცხოვრობდა, ჩემის უკანასკნელის შემდეგით, რაზედაც უფრო ვერ ვეუბნებოდი ჩემის გულკეთილობის გამო. საქმე იქამდე მიღწეოდა, რომ ერთს ოჯახში შევედი უბრალო მოსამსახურედ და ძალიან მიხაროდა, იქნება რაგორმე თავი დავაწიო ჩემს მტარველს-მეთოქი, მაგრამ ეს ასე არ მოხდა: ის ისევე დადიოდა ჩემთან არა რადან არა განჩინდა, რასაც ვიშოვიდი, იმის მიჰქონდა. უცებ ჩემი ცხოვრება ისევე“

*) იხ. „ივერია“ № 211.

სუთმბათს, 5 ოქტომბერს, თავად-აზნაურთა თეატრში დიუწყებს წარმოდგენების გამართვას დრამატული დისი პეტერბურგის სამხედრო-ტროა თეატრების არტისტის **მ. ვ. დალსკინსა**

მსურს ვეიდიო კავკასიაში **სოაულის აუთიქი**

ადრესი: ქუთაისი. ბალახაიანს ქ., სრდინის ადგილას ქუჩა ენსაგულს. (3—3)

ტფილისის კერძო სამკურნალო

მკურნალის

მიხილ გედეგანიშვილისა ავადმყოფებს იღებენ ყოველ დღე კვირას დღეებს გარდა

დილით:

3. ი. ზიზინაძე—კბილის სწეულბანი, 8—10 საათ.

მიხილ გედეგანიშვილი—ნერვებისა და წმობობა ელექტრონი—9—10 საათ.

6. ა. შულინი. ყურისა, ყელისა და ცხვირისა—10—11 საათ.

ი. პ. ახალაშვილი—კბილის სწეულბანი, 10—2-მისი.

დ. ა. გედეგანიშვილი—ნერვებისა და შინაგანი, 12/1/2—1/2 საათ.

ა. 6. შაბთაძე—თვლისა 11—12 საათ.

3. ლ. მარკვიანი, საღვთაქმრო.—12/1/2—1/2 საათ. სამშაბათობით 3—4.

ი. დ. ზეზინაძე—სიფილისისა, კანისა და საშარდესი—1/2—2 საათ.

საღამოთი:

ი. 6. თუშანიშვილი—დედათა სწეულბანი—5—6 საათ.

სამკურნალოს აქვს საწოლი ოთახები.

ფასი რჩევა-დარიგებისა 50 კაპ., ოპერაციები—მორიგებით. კრაოტი 4 მ. დღე და ღამეში, ერთი კრაოტი-დარიგებისა უფასოა.

კუკა, ნიკოლოზის ქუჩა, სახლი საგანგებო, № 21 (განსვლავის ქუჩის პირდაპირ).

ტელეფონი № 274. დირექტორი სამკურნალოსი მიხილ გედეგანიშვილი

პირველი კერძო სამკურნალო

ექიმის ნავსარდინისა (კუთაში, ვირონიკოვის ძეგლის პირდაპირ) ავადმყოფთა იღებენ ექიმნი ყოველ დღე, კვირას დღეებს გარდა.

დილით:

8. ა. ნავსარდინი. 11—12 საათ. საღვთაქმრო, ვენერული (სიფილისის) და საშარდეს ავადმყოფობანი.

9. ი. მიხიანი. 9—10 საათ. სწეულბანი: თვლისა, შინაგანი და ნერვებისა.

12. ი. ბაბანიანი—დილის 11—12 ს. ქალთა და ბავშვთა სენით ავადმყოფებს.

ი. თ. პროტასვილი. 12—1 ს. ყურისა, ყელისა, ცხვირისა და გულის ავადმყოფობისა.

ა. 3. პარასკიანი. 1—1/2 საათ. შინაგანისა და ბავშვებისა.

საღამოთი:

ი. თ. პროტასვილი—5—6 საათამდე.

ა. 5. შაპოვალი.—6—7 საათ. ნერვების ავადმყოფთა (ელექტროტრაქსი) და ვენერული და კანის სენით ავადმყოფთა.

8. ა. ნავსარდინი. 7/1/2—8 საათ.

რჩევა-დარიგებისა და რეცეპტების დაწერის ფასი ათი შუბრი. დარიგებისა უფასოდ; მისი კონსილიუმისა და ოპერაციებისათვის—მორიგებით.

მ. ბ. პარასკიანი—11—1 ს.

გაუკეთებს სახლში მსურველთა მასაჟს; აუცილის ყველისა და გამართვას სექციო გენსარკუსის ექიმის დანიშნით.

დარეგულირებს სამკურნალოს დოქტორი შედეგებისა წავსარდინი.

Первая частная лечебница—д-ра Навасардиана. Тифлиси, противъ памяти. Вороцову.

ახალი ამბავი

დღეს, 3 ოქტომბერს, მოხდებოდა კავკასიის სამხედრო-სახლწარმო-სამხედრო სოზოგადობის წევრთა კრება, კრება, სხვათა შორის განიხილავს საზოგადოების საბჭოს მიერ მომავალ კავკასიის სამხედრო-სამხედრო გამოყენების პროგრამის შესამუშავებლად შეკრებილ მასალებს.

სასჯულო საქმეთა სამინისტროში დაბარდა აღმწერები იმის შესახებ, რომ განსაკუთრებული თავშესაზღვრე გამართონ იმ მცირე-წლოვან დაწინაურებულთა, რომელნიც მცირე-წლოვან დაწინაურებულთა არსებულს ახალშენებში ვერ გასწორებულან.

სასწავლო უწყების ყველა დაწესებულებამ განმარტება მიიღო, რომ დღეთა გიმნაზიისა და ინსტიტუტში 7-კლას დამთავრებული უფლებები აქვთ პირველ დასაწყისს სასწავლებლებში მასწავლებლის ადგილი მიიღონ და არ უნდა მოსახოვოთ, რომ უფროდ პირველ დასაწყისს სასწავლებლის მასწავლებლის თანამშრომელ ყოფილიყვნენ ნახევარწლის განმავლობაში. ეს მოეთხოვებოდა მხოლოდ იმთა, ვისაც მზოლოდ დედათა პროგრამისა ან განიხილის 3 კლასი დაუთავრებიაო.

დამთხოვია; იძულებული შევიქმენი სხვა მდებარეებისათვის მიმეძარა ბინის სათხოვნელად, იქიდან კიდევ წავედი უკანასკნელად კანტონარში და ვიციხე, არის თუ არა სადმე ადგილი-მეთქი; საშუაროდ, პასუხა არაო! მივიღე და დავრჩი ისევ უწყვეტად. მშუბარებისაგან სასო-წარყვერებებში ჩავარდნილი მივდის დღეს ვებეჭე ქუჩა-ქუჩა თვალ-ტყეოინარი; ბინაზედ დაბრუნება ფიქრად არ მომსვლია და ან რისთვის უნდა დაბრუნებულიყავი ბინაზედ? იმისთვის, რომ კიდევ გამეგონა ის, რაც ასახვევრ გამეგონებინათ ჩემთვის? მე თითონ ვიტანჯები ჩემის მდგომარეობით და რაღა საჭირო იყო ტანჯვა გამეფიქრებინა მათის მოგონებით? მშუბარებისა და ტანჯვის ვიტანდი... უკეთესი იყო დანა და მეც ვეუბნებოდი, ასე ცხოვრება აღარ შეეძლო... აი მართო ეს ფიქრი და დამარა თავში... ქუჩაზედ შევბედი ერთ მოხუცებულ კაცს, რომელმაც თანაგრძობით გამოკითხა ჩემი ამბავი. მე პა-

სუბის მიცემის ნაცვლად ვტიროდი... მან მითხრა, დამეშვიდებულიყავი და მან მეამბოხა მისთვის ჩემი თავ გადასავალი. ლაპარაკის გასაადვილებლად მან მითხრა წაყულოდი სადმე ჩაის დასალევად და იქ მეამბოხა ყველაფერი. მეც დავთინხდი, რადან მთელი დღე იყო არა მეამბოხა რა... წავედი და, როცა დამეშვიდი, ყველაფერი ეუბამე. დამირა, დაგებარებე, რაც შეიძლება, მხოლოდ სამხედრო-როდ ჩემი საყვარელი უნდა განდევნო... ამან გამაბარა და თან გამაძინა კიდევ. ვერ მოვახერხე, რომ არ გამეცინებოდა. მირჩია, ბინა დამეძინა სადმე მოხერხებულად ამინებთან, რომ იქ ამალგაზღვრა არ ყოფილიყო; დანარჩენის ზრუნვა თითონ იკისრა, ვუბნებ, რომ მოვიფიქრებ და ერთის კვირის განმავლობაში პასუხს შევაცუბავნებ-მეთოქი. ბოლოს დავსთანხმდი მის წინადადებას, დაჯანსაღებისათვის, რომ ჩემი მდგომარეობა დასაზოგადოებლად დაცემს ასე ცხოვრება

* საერო განათლების სამინისტრომ წინადადება შეიტანა, რომ მოსწავლეობის სასაფულოდ დასვენების დროში ცვლილება იქნას შეტანილი. ახლის წინადადებით სასაფულოდ დასვენებული დრო ივნისის პირველ რიცხვებიდან უნდა იწყებოდეს ვიდრე ავგისტოს პირველ რიცხვებამდე.

* მიწოდ მოქმედების და სახელმწიფო ქონებათა სამინისტროს კავკასიის მთავარ-მართველთან და შიდა საქონის სამინისტროსთან მოლაპარაკების შემდეგ ნება დაურთავს, რომ 1901 წ. გაზაფხულზე ქ. ტფილისში კავკასიის, სასწავლო ახის და სახმრეთ-რუსეთის გუბერნიების მებაღეთა და მევენახეთა კრება იქნას მოწვეული. კრებაზე მოლაპარაკებენ, თუ საზოგადო აღნიშნულს ავგულბში მებაღეობის კულტურა რა მდგომარეობაშია და ღონისძიებანი იქნას მიღებული, რომ ყველა მისი საჭიროება დაემაყოფიებულ იქნას.

* რადვანც შეინაშნულია, რომ პეტერბურგის სახელმწიფო-სამკურნალო აკადემიის სტუდენტები ამ ბოლო წლებში მეტად ილუბიან სახელმწიფო გამოცდის დროს და მეტი მათგანი სერიალულად ავად ხდება ნერვებით, ავადების გარდაუწყვეტა სტუდენტთა ცხოვრებაში ცვლილება რომ შეიტანოს, მაგალითად შემოიღონ სხვა დასხვა გვარი სასარგებლო თავ-გასართობი თამაშობა, გინესტიური ვარჯიშობა, ცურვა და სხ. ამ აზრით აკადემიაში უკვე განსაკუთრებული კომისია თურმე ამინარყოლი, რომელიც თავისი მუშაობას მალე დაიბეჭდოს.

* საერო განათლების სამინისტროს განზრახვა აქვს დედობა გინესტიზმი საბუნების მეტადელო ისტორიის და ადვილად შესაბამისებელ მკურნალობის შესწავლა საავღღებულად გახადოს, რისგანზიხვასაც მალე შეუდგება.

* მიმდინარე წლის დამდეგს საფთავთა წყსდნას ხელ-ახლად უპირებენ გადასინჯვის.

* განზრახვა აქვთ იმ ადგილებში, სადაც საბოლოო მრეწველობა განვითარებულია, საგანგებო ზედამხედველობები შეიქმნას.

ვაშლიანე მკითხველი ჩემი ცოტად გამაყრდნობს ხოლო ჩემი მდგომარეობა: ცოტად აღნიშნულია ჩემი რამე და მ-ში წასვლა მომზებრებინა. დავიქირავე ოთახი და გადავედი, ოთახის მოწყობილება თითონ მოიტანა მოხუცებულმა. ცხოვრება დავიწყეთ. მაგრამ ეს ცხოვრება... თუმც ვუყვარდი მოხუცებულს, მაგრამ საშინელი ძეგლი იყო; ჩემთვის მზრავ არაფერს არა ვთხოვდი, მაშინ-სადამე, იმისთვის არაფერი არ მომატებია... ამასთან არც ვიცდი, როგორ უნდა მოვქცეულიყავი. მრცხვენილი მისი, როგორც მოხუცებულს; ვერა ვეზღებდი მასთან ღამა-ღამა და ის-იყო აღერხის და სიყვარულს მოხვდა. პირმოთხოვა არ შემიქნო და ყოველთვის პირდაპირ მართლად ვუთხრობდი... ვეუბნებოდი, რომ შეთან იმისთვის ვცხოვრობდი, რომ როგორმე ჩემი მდგომარეობა გაუმჯობესებოდა... ჩვენ შორის დამოკიდებულება დღით-დღე იცვლებოდა: მე უფრო მეტი იმისთვის დავუწყე; ის თან-და-თან იქნევილობას უმჯობესდა: თვალს

დევლი კომიტეტები დააარსონ. კომიტეტების მოვალეობა იქნება სამთავრო-სამრეწველობა სანიტარულს და სამკურნალო ნაწილს თვალ-ყური ადევნონ და აგრეთვე ოზონთან იმისთვის, რომ აღნიშნულს სამრეწველოებში მუშაობის დროს მუშებს მოსალოდნელი უბედურება თავიდან აიკლანო.

* საერო განათლების სამინისტრომ კვლევა დაადგინა, რომ ფ. ვ. ფარარის თხზულება იცოდა ქრისტეს ცხოვრება მოსწავლეთა წიგნთ-საკავებიდან სრულიად განდევნონ.

* ფინანსთა სამინისტრომ და მასთან ერთად სასწავლო საქმეთა მინისტრმა საქმეთა სამინისტრო მოლაპარაკეს იმ საგანზე, რომ ვალდებულნი არიან თუ არა საფარბიკო ინსპექტორებმა პროკურორის და პოლიციის თხოვნით ფაბრიკებსა და ქარხნებში მომხდარ ყველა უბედურ შემთხვევის დროს ექსპერტობა მოახდინონ და გარდასწყვიტონ, რომ საფარბიკო ინსპექციის მოხელენი მოვლენი აჩიან თავისი დასჯენი წარადგინონ ფაბრიკებსა და ქარხნებში მომხდარ უბედურებების შესახებ მხოლოდ მაშინ, როდესაც მათ სასამართლოს გამოძიებები, ან სასამართლო და საქმეში ჩარეული რომელიმე მხარე მიიწვევს, როგორც საქმის მკვლევართა. პოლიციის-კი მხოლოდ მაშინ შეუძლიან მიმართონ მისი საფარბიკო ინსპექტორებსა, როდესაც სასამართლოს გამოძიებების მოსვლამდე საჭიროა უფოდ საქმე დაეყოფნებოდ იქნას მკვლევ კაცთან ნახული და შემოწმებული.

* გზათა სამინისტროს გარდაუწყვეტნი რეზინის გზის ერთი ვაგონიდან მეორეში გასასვლელი კარები უფოდ დაეკეტებინათ იცის ხოლმე, რომ ამით მოგზაურნი სხვა დასხვა უბედურ შემთხვევისგან უზრუნველ ყოფილი იქნან. ხოლო იმ ვაგონებში, სადაც საკრავები და სახელმოლებია მოთავსებული და უსაფრულო ამის გამო კარებები დაიკეტოს, საჭიროა რეზინის მასალაზე არა რისკს მივებდეთ, რომ შეზავის ერთი ვაგონიდან მეორეში გადასვლის დროს თან უფოდ გამაცილებელი ჰყავდეს.

ადევნებთა ყველა ჩემს ნაბიჯს, მისაჯერებლად და სიღრმისა და მაყვარიდა, რომ დაბატი ავიყვანე და თუ ცოცხალი ხარ, ჩემი მადლობელი უნდა იყო და კიდევ უნდა გიყვარდე.

სიყვარულის გაგონებაზედ სიკვლით ვეუბნებოდი ხოლმე, რომ შენ შეგიძლიან გიყვარდე რამდენიც გსურს იმით, რომ მე ახალგაზრდა ვარ: თუმც ღამაში არა ვარ, მაგრამ ჩემი სიყვარული მინც შესაძლოა შეგიპოვებოდა; შენ-კი დასვენებული ხარ უკვე სიბერისაგან და რად უნდა შეგეყვარებოდა შენთვის. შემიქნო პატარისცემა მინც მკითხავდი მისი, ცოტა რომ მინც სიათუოდ შეეგებებ, მაგრამ ხანდახან პირველ საჭირო მოთხოვნილებასაც-კი ვერ მიწყაოვებოდა. მალე მომივიცივლდე.

თავისუფლება მინდოდა; ასეთი ცხოვრება მპრირებდა: რაც უნდა მომეხდომებინა, უარს მეუბნებოდი. ვთხოვდი ვინაა საკრავი მანქანა, რომ ჩემთვის საკუთარი ფული შევიყვანო: ის ფულსებს არ მაძლევდა ხე-

* გზათა სამინისტროში ღამა-ღამა აღიქმული იმის შესახებ, რომ რუსეთის რკინიგზებზედ მკურნალობა რისკს მოუხდინან.

* როგორც ვახ. „НОВОСТИ“ იუწყება, საერო განათლების მინისტრს განუმატრავს, რომ სომხებ-გრიგორიანთა სემინარიებსა და აკადემიებში სწავლა დამთავრებული უფლებმა არა აქვთ იმისი, რომ სომხებ-გრიგორიანთა სამრევლო სექციულ სილა სასწავლებელს მასწავლებლობა ვასწავლოს და სამხედრო მეგობის მოხდის დროს შევადინო რამ მიეცეთ. რაც შეეხება იმათ-კი, ვინც უკვე მასწავლებლობა, ცხენი შეიძლება თავისი ადგილზე დადარჩენ, თუ რომ ერთგულად და სასარგებლოდ უმსახურნიან აქამდე.

* ვახ. „Нов. Обозр.“ ს სიუჟეტი, მასწავლებელი და ამხრულ ქალთა საზოგადოებასთან ტფილისში სატენიკო მუზეუმი თურმე არსდება. თავმჯდომარეს საზოგადოების ს. ს. შ. ვ. გამაპაურობიანისას ამ აზრით უკვე გამოუყრინა პარიტეტად ცხრილები სატენიკო წარმომავლისთვის. მუზეუმთან განსაკუთრებული კომისია დაარსებულია, რომელშიც უნდა გამართოს იგი და შეწყვიტოს მისი მიზლის. უკვე შეწყვიტო ნივთთა შორის ყურადღების ღირსია: კოლექცია მინერალები, ინე. ვებების მიერ შეგრობული, კოლექცია ზღის სპიგეტო, ქს. კილანოვისა და ვიროვილის მიერ შეკრებილი და კოლექცია კავკასიის მწერა, კილანოვისაგანე შეკრებილი. მუზეუმში სარგებლობა ყველა პირველ-დასწყის სკოლებს უფასოდ შეუძლიან.

* მოგაგონის წლის კავკასიის სასოფლო-სამეურნეო გამოფენის გამართვად კომისიაში ერთს ტფილისის ფულიის პატრონს წინადადება წარუდგინა, რომ აღმქმანდეს ბაღს ელექტრონით გაგანათება, თუ რომ გამოუყენა იქ იქნება გამართული.

* კავკასიის რკინის გზის სამამოვლო-შუამდგომლობა აღუძრავს, რომ სადგ. ფილისიდან აღსტავამდე რკინის გზის მეორე ლიანდაგი გაიყვანოს, სულ 13 ვერსის მანძილზედ.

მე, მუდამ თხოვნი არ შემიქნო და თითონ-კი ვერ გავგო, რომ ქალისათვის საჭიროა ცოტად იმის ფული მინც, სულ მუდამ იმის მეღამა-პირებოდა, რომ გვერდით ახალგაზრდას ცოცხალ და გიყვარს, მაშინ რომ დავსცე მოხუცებულს ხარჯით სცხობო. ეს ღამა-ღამა სულს რომ შემდეგ მაშფოთებდა. მაგრამ ის მექნა მესწავლა. როგორც იქნა, მოვანებრე საკრავ მანქანის შოვნა, სასაქონლო ვიზიტი და გხლა ჩემს მეტოყვანილ ფულიც გამიხნდა და ვიბე. კეთილწე უფრო სუფთად და კიბრად ჩავსადახურე; ამან უფრო მეტი იქვინაობა გამოიწვია მის მხრედ და უფრო მეტს შეურაცხებსა მაყვებდა. არ ესინამდობა, რომ მე ვმუშაობდი და დამოკიდებულ ცხოვრებას ვახერხებდი. ვინაობა თავი არ დაშვებინა და სასუქებიც კიდევ და მიწყობა; საჩუქარს-კი არ მომიცემა ხოლმე, მხოლოდ მაჩვენებდა და ამით უფრო მპრირებდა. განა ვთხოვდი რასმეს, რომ არ მკლანდობდა, რომ საკმაო შეძლება აქვს მაგრამ ეს ბებერი მიღობდა იყო და მით უფრო

* განზრახვა აქვთ სასოფლო-სამეურნეო ქუთაისის გუბერნიის სოფ. დრანდიდან გუდაუთში გადაიტანონ.

* როტმული ბანკს პარტიში განზრახვა თურმე აქვს ბაქოში ბანკის განყოფილება გახსნას.

* საგუბერნიო აღმინისტრაციის თვლების მარხის უფროსისათვის წინადადება მიუტია, რომ იყოლოს სასოფლო-სამეურნეობისათვის ადგილი მოსძებნოს.

* სოფ. ავკალაში მინდრის თავი გაჩენილი, რომელიც მცხოვრებთ დიდ ზარალს თურმე აძლევს.

* უმატრებელსმა სენატმა არ შეიწყნარა საკასაციო სანივარი ბაქოს მილიონერის მუსა ნავივისა, რომელსაც ტფილისის სამოსამართლო პალატამ სამის თვით ცხეში დაატვირთა გარდაუწყვეტად ძველის რკინის ნავის სახსრზე აუტეხის გამართვისათვის, რასაც უდგავდ ცხელების განჩენა მოჰყვა და ამ ცხეხშიც კი რამდენიმე ადამიანი იმსხვერპლა.

* საერო განათლების სამინისტროს საყვარელი ცნობები შეუკრებია იმის შესახებ, თუ ხალხში განათლების განვითარების კერძო საზოგადოებათა რა გავლენები უნდა იქონიოს.

1898 წ. ასეთი კერძო საზოგადოება ყოფილა სულ 196, რომელთაც 36,200 წევრი ჰქონიათ. ყველა ამ საზოგადოებთა ერთად ხელშეუბნებელი თანხა ჰქონიათ 685,077 მან. 111 ამთავანს აზრად ჰქონია მოსწავლეთათვის დახმარება აღმოეჩინათ, 47 — მასწავლებლთა და ხმარება ჰქონია აზრად და 35-ს პირველ-დასწყის სწავლის გავრცელება ჰქონია აზრად. ყველა ამ საზოგადოებებს ერთად დაუარსებია: 61 სასწავლებელი (საზოგადო განათლების სასამართლოსთან), 37 სახალხო წინა-სადაც და საქმიანებელი, 18 წიგნებისა და სამოსწავლო ნივთების საგაპრა ადგილი და სახალხო კითხვა რვა ადგილი, ექვსი ბიური-მასწავლებლთა შრომის საეროკომუნდაციით, საზოგადო სასკოლ-მელი სოფლის მასწავლებლთათვის, 3 საკაბულო ახლმენი ბავშვთა

თვის, ჰადვადგოგო მუზეუმი, მუზეუმი სასარგებლო ცოდნათვის, ფოტოგრაფია, სასადილო მოსწავლეთათვის, სამადლო ხანაე, ბაღი და სხ.

* მიწოდ-მოქმედების სამინისტრომ ღამა-ღამა აღნიშნული იმის შესახებ, რომ იმერიაში რამდენიმე სკოლა დაარსეს ფინანსთა მინისტრის შესაწყვლად.

* ტფ. ფურცელს სწერენ ქიათურად: შვი-ქვის მრეწველობა ამ ყაბად დიდს ღირსში: გვერდი ღირს არის და ცოდნის მარჯონეცი გაუფხაველი რჩება ქიათურაში და ფოთში. გვერდს თითო ტრანშე-ქვეში 22 შილინგი მაქვთ, მაშინ როდესაც უწინ ერთი ტრანშის გაღვილია ზღვით ღირდა არა უმეტეს 16 კაპიკია. მსხვილ ექსპორტერებს, რომლებსაც ზაფხულში კიდეც გაჰყიდეს მარგანეცი ვერსინიაში და ინგლისში, გხლა დიდ ზარალი მოსდით, როდანაც გაცივებული მარგანეცი ვერ გაუზიდავთ გვერდის უქონლობის გამო. ამიტომ მარგანეცი ფისი საშინლად დაეცა. ქიათურაში ფოთი მარგანეცი იყო დება 1/2 — 3 ცანა. ზაფხულში-კი ფოთი 8-9 კაპ. ღირდა. ამის გამო ქიათურაში ამ ყაბად სხვილნი მრეწველი სარგებლობა ჰყოფლობენ წყრილ მრეწველებისაგან მარგანეცს იფეფსად იმ იმეთი, რომ მკირე ხნის შედგენ ფასი აიწყეს და კარგა ბლოზად მოიგებენ მარგანეცის გასაღებთ. წყრილი მრეწველი ესაყვედურებან ექსპორტერებს, რომ მათ განებულ ხელმოწერილ დასწყის ფასები, ექსპორტერები-კი თავის მრავს სყვერდის აცხადებენ, რომ მრეწველი ცუდის ღირსების მარგანეცს ჰყიდენ.

* კვირას, 1 ოქტომბერს, აკვას სასახლე ტეტრუსი კამარულ იქნას სასახლე და დრამატული დამო. ბნ ცხომედიის ფოტოგრაფია რუსულმა ხორამ კარგად შესრულა რამდენიმე საღმარ. ხალხს ისე შეეყვინა, რომ რამდენიმე კამარულს კარგად წარმადგენს ავტოგრაფით. მიმჭრებანნი სტენა ხალხის ცხოვრებაგან. წარმადგენს ბეგრა ხალხი და ქსრ.

* შაბათს, 30 სექტემბერს, ტფილისის სამოსამართლო პალატას მარ-

ნილი ჩემგან. ერთის სიტყვით, მსუროდა, ყოველივე კავშირი მომესპრისადა.

ერთის ღამაში ახალგაზრდა კაცის სიყვარულმა გამოტაცა. ყველას შეუძლიან წარმოადგინონ, რას ჰქონდა ერთ უწილწავლ ცხოვრება ისე, რომ ცხის კვლავს გაერთევა ვინც გამოიღო და მუდამ ისეთ ადგილს მთავრებდა, რომ გორც ჩემი მეგობარი იყო მე და ჩემი ახალგაზრდა მეგობარი ხშირად დასწრებოდა მეგობარს და მისი სარჩის. როგორც ვთქვი, ისეც მოვიქცევი, ჩვენ მოკვლით ერთხანს, თუმცა უამრავად-კი არა. თავისუფალი ვიყავი შემიქნო მეცხოვრა ახალგაზრდა და ღამა-ღამა კითხვა-ს. შეძლება არა გეპონდა, მაყვარდა იგი ვაგვიერთი, თვალს ვადევნებდი ყოველ მის ნაბიჯს, მაგრამ მასთან ერთხელაც არ ამოიპოხებია. უყვარდა ჩემი ჩაცმადახურ-

ველ სისხლის სამართლის დეპარტამენტიმ განახილა საქმე რაჭის მაზრის სოფელ ტრავის მცხოვრების გულისხმობის ბრძანების დამატებით, რომელსაც თავისივე სოფლის მცხოვრებელმა ნესტორ მუსყვანის მიერ დაბრუნდა. ქუთაისის ოლქის სასამართლოს დამატებითი უწყისის ხისის დამატებით და განაწესდა იმისთვის უფლებას მქონდა დასამატებლად განათავსებოდა სამართლებრივ და სამართლებრივ განმარტების განხილვა.

ამ დღესვე განახილა კიდევ სამართლებრივ უწყისის განხილვა. საქმეების მცხოვრების დროს განთავსების ძის კვლავის საქმე, კვლავი კვლავითი გულშეაქცევის მიხედვით დასამატებლად განათავსების განხილვა. სამართლებრივ განმარტების უწყისის ოლქის სასამართლოს განხილვა, რომელსაც დასამატებლად განათავსების უფლებას მქონდა დასამატებლად განათავსების განხილვა.

ახალ არტისტების ბაზრობა

შაბათს, 30 ოქტომბერს, ქართულის დრამატული საზოგადოების გამგეობამ გამოსაცემი წარმოდგენა გაიმართა იმ უნაწილო კაცთა და პათიარების, რომელნიც ახლად აბრუნებენ სცენაზე შესვლას. წარმოდგენა დანიშნული იყო ოთხი შემდეგი პიესის: 1, „სირცხვილი“, კომედია 1 მოქმე, 2, „უფლებმართი ალაღი“, ვოდი 1 მოქმე, 3, „თავგაბაშე უფლები“, ვოდი 1 მოქმე, და 4, „ძალიად ავაზაჩი“, კომედი 1 მოქმე. ეს პიესები ახალია და, ვგონებ, ოთხივე რუსულენოვანი არის დახელოვებული. კომედიები ძალიან კარგად ჰქვანია, რომ ახალი პიესები დანიშნა ამ დღისთვის, რადგანაც ახალ უნახვად პიესათა უფრო ადვილი შეიძლება გამოუტყდელ არტისტის ნიჭისა და უნარის შეტყობა. უბრალოდ ყოფილი უნდა შევიწინაოთ, რომ ამ წარმოდგენამ საზოგადოდ, თუ მივიღებთ მხედველობაში იმას, რომ სცენაზე ხამი და გამოუტყდელი მოთამაშენი იყვნენ, კარგად ჩაიარა. სრულ

ლიად არ მოველოდით, რომ ხამი არტისტები ასე მოეხდინათ და შედარებით კარგად წარმოადგინდნენ თითო მოქმედებას, მხარულ ვოდევილებს. წარმოდგენა ბევრად უკეთ ჩაივლიდა, რომ რეჟისორს მეტი მუშაობა და მეტადინგობა გამოეჩინა ახალგაზრდა არტისტების მომზადების დროს.

ამ გამოსაცემი წარმოდგენაში არც ერთი ძველი არტისტი არ იღებდა მონაწილეობას, სულ 12 ახალი მოთამაშე იყო. ამათში ყველაზე მეტად საზოგადოების ყურადღებას მიმდევთ სირცხვილს: ქნთ ავგონმა, ანთემა, მირიანოვა და ბანი ვაგონში. ვილიმა, მირიანოვა, მურვანიშვილი და იმედლიშვილი. კერძოდ ამ პირველშივე წარმოდგენამ დაიწყო დასწრე საზოგადოებას, რომ ქანი მიღვანი სასარგებლო და გამოსადეგი მსახიობი იქნება ჩვენს სცენას. ამ ახალგაზრდა მსახიობს ყველაფერი ხელს უწყობს ამისთვის: მშვენიერი ტანადობა, კარგი, მგლოლიური ხმა, მომიჯნა და თავდაპირველი მიზერა-მიზერა. წარსულ შაბათს ქანმა მიღვანმა ისე წარმოადგინა თავისი როლი, რომ გამოსცემი მსახიობს ემსგავსებოდა. შემდეგ ყურადღებას იქცევდა ქანი ანთემა. ამ მსახიობსაც თავი კარგად და თამაშად ექორსებოდა; გამოთქმა მკაფიო და გარკვეული ჰქონდა. თუ პირველ წარმოდგენაზედვე ასე კარგად ჩაატარა თავისი როლი ქანმა არანაყო, იმედი უნდა ვიქონიოთ, რომ იმედვე მეტი უნარისა და ნიჭის გამოიჩინოს.

რაც შეეხება მამაკაცებს, ოთხნი ზემოდ დასახელებულნი ახალგაზრდა მსახიობნი სასარგებლონი იქნებიან ჩვენს სცენისათვის. ამათში ბანი მირიანოვა და, თუკი ეტყება და შრომაში არ დაიზარებს, შესძლებს უფროსი ადგილი დაიკავოს ჩვენ მსახიობთა შორის. ბანი ავალიშვილი, მურვანიშვილი და ი. იმედლიშვილი თანამშობს ამ თავივად ეკვირვება და მეტადინგობა ეტყობა.

დასასრულ უნდა შევიწინაოთ, რომ ერთის წარმოდგენით ახალგაზრდა მსახიობთა ნიჭის საყვებთი დავსებთ შეუძლებელია. შეიძლება ზოგიერთ

ამ ახალგაზრდა მსახიობთაგანს დამატებითი როლი უფრო ეტარებოდეს, ვიდრე კომედიური, შინაბასკი, როგორც ვთქვით, ოთხივე პიესა მხარული ვოდევილები იყო.

თეატრის მართვა

ქუთაისი, ვიკრას, 24 სექტემბერს, ქუთაისის ქართულმა სცენამ პირველი გააცოცხლა რუსეთის გამოჩენილი დრამატული მწერალი ოსტროვსკი, რომელიც რუსეთის სცენის სიმდიდრესა და სიამაღეს უნდა გენს. არა მგონია სადმე ისეთი დასი მოიპოვებოდეს რუსეთის მიერ აღნიშნულ დრამატურს, რომ ამ საყვარელი ავტორის პიესები არ დაეღვათ. სიმპერატორო თეატრის დირექტორი ხომ სულ მისი პიესებით იტყობის თავს, არც ახალი პიესები, ოსტროვსკის სახეებითა ჰქონდა შესწავლილი თავისი ხალხის ზეგნებები, მისი საქართველო და გულის პასუხად და ყოველთვის დარჯად უღვდა საზოგადოებაში ახალ მოძრაობასა და მიწადავებას ქვეყნის საკეთილდღეოდ. 24 ამ თვეს წარმოადგენილი ხუთ-მოქმედებანი კომედია „შემოსავლიანი ადვოატი“ ერთ საუკეთესო პიესად ითვლება რუსულ სცენის რეპერტუარში.

დღი ხანია მის აქეთ, რაც პირველად ტურისში ქართულმა დასმა წარმოადგინა ეს კომედია; ქუთაისში კი პირველად ეს იხილა მხოლოდ გენმა. ამისათვის ურიგო არ იქნება მოკლედ გავაცნო მკითხველს მისი შინაარსი. ერთის მხრივ გამოყვანილი სამსახურში დაბრუნებული და გამოცდილი მოხელე კანცელარიის უფროსი ვიშნევსკი (ბ. ქვლიაძე) — მისი ხელქვეითი მოსამსახურენი — მოხუცი აქი იოსვი (ბ. ალექსი-მესხიშვილი) და ახალგაზრდა ბელოვსკი (ბ. აყურელი) და მეორეს მხრივ ვიშნევსკის ძისწული, ახალგაზრდა ქალი (ბ. დ. ჩარკვიანი). ერთი მხარე წარმოდგენილი ძველი დარჯი იდეალისა და აზრის მიმდევარ მოხელეთა და მეორე კი ახალი თაობის მიმართულების მოტრფილთა. ძველები ძველად ბურად სცობოდნენ, ძველს ზას ადვანან და, რაც შეიძლება,

თავის ხერხსა და გამოცდილებას მისთვის ხმარობენ, რომ შემოსავლიანი ადგილი ხელთ იგდონ და ქართულობით სიმდიდრე შეიძინონ. ზოგს მათგანს (იკოსეს და ვიშნევსკის) ეს გულის წაღილი შემსრულდება, იკოსე და ზოგი ქალი ხელმძღვანელი და სცენაზე უფროსი თავი შეეყვაროს, რომ იმასაც გაუთნეთეს ეს ბედნიერი დღე და შემოსავლიანი ადგილი თავზე დააჯდეს. ეს ახალი ბედნიერების მძებნილი ბელოვსკი იმ უქანასკნელს საცოლედ უნახავს და რაკი ცოლ შევილიან კაცს რიგინი ცხოვრება უნდა, იოსვის დახმარებით სცენის უფროსის ადგილს ჩაივლებს ხელში და დაიწყებს ქართულების ხეცვას. ქალიც უმაღლესი სწავლა მიუღია, უნივერსიტეტში დაუთავრებია და თავის ბიძასთან შესულა კანცელარიაში სამსახურისათვის. ეს ყმაწვილი კაცი სწავლით აღჭურვილი და პატიოსანი გულისა და გრძობის მქონე გონიერი ცხოვრების ასპარეზზედ. იგი ზიზილი უყურებს თავის უფროსს, რომ მისი შრომა საკეთილსა ლტყმა პურის მოსაპოვებლად. პირველად თვეში ახს მანეთს დეზუბოლი და როკა კანცელარიაში ახალი ადგილი იხსნება, სოხობს ბიძას ამ ადგილზედ იგი დანიშნოს, რასაკვირველია, მისთვის კი არა, რომ ქართულები აიღოს, არა, უფრო მისთვის, რომ ჯამაგირიც მეტი ექნება და სახეუარეც სხვა გვარი ექნება, ვიდრე უნდა. თავის თავს როგორც მე გაიტანდა, მაგრამ ქალისაც საცოლედ უნახავს, შექვეარება ერთი დარჯი ოჯახის ქალი და უიმისოდ ცხოვრება ავიარ შეუძლიან, მაგრამ ვიშნევსკი არ თანაუგრძობს ქალის თხოვნასა და უარს ეუბნება: „ის ადგილი შენისთანებისათვის არ მინდა“. — რასაკვირველია, ქალიც ამაყად და ურჩად ეტყვიდა ბიძას და ეს უქანასკნელი-კი მიჩვეული იყო ქვეყნობაზედ მორჩილებას, პიესისა და პირველობის. ქალცმა რიგინი ჯამაგირი ვერ იოვნა, მა-

გრამ ცოლი მიიწე შეირთო. ქალიც და ბელოვსკი ორთავე ერთი ოჯახიდან ირთვენ ქალცს. კუკუ-შეინის ქორის (ქ. ჩაქოვანი) ჰყავს ორი გასათხოვარი ქალი: იულიანა (ქ. გვეტაძე) და პოლინა (ქ. ჩხვიძე), ორთავე მომპყვრელია დედასთან ცხოვრება და, ვინც უნდა იყოს, სულ ერთი, გაჰყვებიან. ერთი მათგანი, იულიანა, უფრო ეშმაკი ქუვის პატრონია და მტრად გაეგება ცხოვრების გეგმა და დანიშნულება, მეორე, პოლინა, უფრო ბავშვური ხასიათისა და ზნე-მეუღლესისა, სერიოზულ საგანზე ბაისარ ეტყობა და, როგორც თვით ილიანის, ცოტა სულელი და უსწავლელია.

პოლინას რითაც ქალიც და იულიანას ბელოვსკი, უქანასკნელი შემოსავლიანი ადგილზედ ბიძა-დებ და ცოლსაც კარგად აცხვევს და ახურავს. ერთი სიტყვით, როგორც მონა მოითხოვს, ისე სცობობენ. ქალიც-კი საკმაო ცხოვრების სახასის ვერ ჰპოულობს. შილილი ვერ გარეთ დადის, მუშაობს, ცოლი მართლად ჰყავს შინ მოტყეული და ღარიბად სცობობს. ახალგაზრდა პოლინას ასეთი ცხოვრება მოსწყინდება. ქალცს იმედი ჰქონდა, რომ რაკი პოლინა სახელმძღვანელი მისთან იქნებოდა, თავისს ქუთაზედ გამოჰპრდიან, სწავლასა და მის განვითარებას შეუდგებოდა, მაგრამ ვიღის ეცალა სასწავლებლად, როდესაც გამოტყეული კუკუ დღით უფროსად თხოვდა და მთელი დრო ამ საზრდოს შოვნას უნდებოდა. პოლინა დარბი ცხოვრება იცოდა დედა მისივე და მისა და მაც. ორივე მოვიან პოლინასთან და აყვიდრიან მას, რატომ ქმარს არ მოსახებ უკეთ ვაცხოვროსო. დაარჯებენ და ასწავლებენ, რომ ქმარს ვაყვაროს და დედასთან ვადვიდეს; თუ ქალიც შემოსავლიანი ადგილს არ იოვნებს და ცოლს ისე არ აცხოვრებს, როგორც სხვები აცხოვრებენ. მოსვლისათვის ქალიც თავს დაესხმინა სიღებრი და ცოლი. განსწავლული სიღებრი უწყობილი სიტყვებით ისწავლის ქალის საქციელსა და ამისათვის ეს უქანასკნელი სიღებრს სახელი გან ეწოდება. მაგრამ აქ პოლინაც

ვის ეგვირვება, მაგრამ იმის-კი არ ეკითხებოდა, თუ სად ვმოულომდი ფულს. იქიანობისაგან დაბრუნებული მე სრულიად აღარ ვეკვირვებოდი ურადილებას ჩემს ზნეობას; მეტყობა ხოლმე, მაგალითად, რომ ესა და ეს ტანისამოსი მომიხდება, და მეც ორი-სამის დღის განმავლობაში უთუფოდ ვიყავი ამ ტანისამოსს. წინად არ მინდოდა თავი გამეყიდნა ლუკმა-პურისთვის და ტხლი-კი თავს მისის ყინის დასაქმებულთაგან ვეღვლი. როგორი დაბრმავება და სისულელე? ამას მალე მიხვდები. მან მალე გაიგარა ჩემზედ გულს; დროს ვეღარ ჰპოულობდა ჩემთან საპყვადობა და ხშირად სხვადასხვა წოდების ქალებთან ატარებდა ქვეს. ვკვირდებოდი იქიანობას; დღეს ხანს ვიტანებ, მაგრამ ერთხელ მოგვივიდა უსამართლობა და ვიხიე მომშობრება და სავალდებო. სრულიად აღარ მებრუნდებოდა; ჩემი თავი მეტყვებოდა, რომ იმისთანა უზნეო ადამიანისთვის დევილუმე პატიოსნება.

შობადი; ორს ოჯახში ქალები მოგნათლეს; ერთი მათგანი უქანასკნელ შობადი იყო, დედა მისი ძიხად წავიდა და ბავშვი მე ავიყვანე ვასარულად. ისე უმეტივე ამ ბავშვს, რომ არაინ არ დაიჯერებდა, თუ ეს ბავშვი ჩემი საკუთარი არ იყო. ვასწარბდი მუშობასაც და ბავშვის დედობრივს ზრუნვით მოვლასაც. ასე ვიკხოვრებ ოთხს თვეს; ბავშვი ავად გახდა და გარდაიცვალა თორმეტი დღე იყო ავად და ამ ხნის განმავლობაში თვლი არ მომიხუტვს. ვერც მეტყობდნენ და ვერც წამლებმა ვერაფერი ვერ უშველეს. ბავშვი დეგამაზრდი ჩემს უქანასკნელ შეძლებით, ავიყვანე კუბა ყვეალებით და ისე ჩავაყვანე მოწაში. ისე იწევა დევილუმე, როგორც ცოცხალი და დევილუმე ნათლული და ისე მართლმართლად დავარს. მეორე ნათლული არ მიყვარდა და არც მოყვარს. თუ რასმე ვეწევი, ისე, როგორც ნათლია და არა სიყვარულით.

ამხანავედ ერთი ქალი, რომ უფრო ადვილად მეცხოვრებდა და მხარულვდაც მქონოდა, ამხანავე ქალი შეხვდა კარგი და მხარული, ცოცხალი და ამისთან მშვენიერი მკურნალი, მაგრამ სანატრელს მგლომარეობაში-კი არ იყო, თუმცე მდიდარის კაცის საყვარელი-კი იყო. სამუშაო ბევრი ჰქონდა და საკვარი მანქანა კი არა. ჩემი მანქანა კულად იდგა; ამ დროს მე საქართველო მქონდა და ადგილზედ და მანქანა იმას გადავიკი სახმარად. ორივე დავიწყეთ მეუშობა. ჩემი მშვიდობიანს ცხოვრებას არაფერი არღვევდა, იმის საყვარლისა გარდა, რომელიც ხანდახან ამხანაგებს მოიყვანდა და ჩვენთან ატარებდა ხოლმე დროს. იმით უწეში მართლაც ვიყავი; ვერც ერთი მათგანმა ვერ გატაცა ჩემი გული. ხანდახან ჩემ ამხანაგ ქალთან ლაპარაკი დროს ვიტყვოდი ხოლმე, რომ მე ცხოვრების საგანი დავკარგული მაქვს და ამიტომ არავის უყვარება არ შემიძლიან-მეთქი. ნუ, თუ მართლაც ეს შესაძლებელია?.. დიახ, ისევე მართლად დავარს! ბიძა ვგვარინი ჰქონდა; შემოვიყვანე

ლის სიყვარულით, მაგრამ დედა-კის ვენებათა დედას ადგილი არა ჰქონია ჩემს სიყვარულში. ვეღარი ვნებათა დედათი საცე სიყვარულს, როგორც რაიმე სასიამოვნოს, რომელიც მზრუნველ უძებრებს ადამიანს გულს, მაგრამ ჩემ გარს მყოფთა შორის ვერ ვბოვებ ამ ნაირი სიყვარული. ყველა ჩემთან მყოფთან მე ერთნაირად ვიქცევიდი: ყველას ოღობისაგან და მართლად ვევიდებოდი, მაგრამ გიბრძობა-კი არ იყო ამ ჩემ ქვეყანაში. ისეთი წუთებიც იყო, რომ ეს უსაქმური მამარზებდნენ, რადგანაც მუშობასა და ოცენობას მიშლიდნენ.

ერთხელ ამ უსაქმურებთან ერთად მოვიდა ერთი ადამიანი, რომელიც უკეთ დაიპყრო ჩემი ყურადღება თავისი სახის გამოუმტყველებით. მისი მიხვრა-მოხვრა და ლაპარაკი ჩემ საქმის მაგანდებდნენ, ამ საქმის, რომელიც ცხელი ოჯახის ბედნიერი მამა იყო. არმდენისა მე საათის ლაპარაკის შემდეგ ჩვენ დაუახლოვდით ერთმანეთს, თითო-კი დიდის ხნის ნაცნობები ვიყავით.

